

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 976/2024
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Стаменковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, ВП 4666 Ниш, коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4771/22 од 21.12.2023. године, у седници већа одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 4771/22 од 21.12.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П 3045/19 од 09.05.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 244.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 3045/19 од 09.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиљи на име дуга по основу неисплаћених зарада за период од јануара 2007. године до септембра 2013. године исплати износ од укупно 1.750.902,57 динара у појединачно наведеним месечним износима са законском затезном каматом на сваки појединачни износ почев од 20. у месецу за претходни месец до исплате, као и да у корист тужиље изврши уплату доприноса за стаж обавезног социјалног осигурања и то доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености националној служби за запошљавање, а на основице које чине износи из става првог пресуде, по стопама и висини који важе на дан уплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 393.642,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4771/22 од 21.12.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев садржине као у изреци првостепене пресуде и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) - ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене. Решењем тужене ВП 8297 Пирот од 24.08.2005.године одлучено је да тужилци престаје служба у ВСЦГ без њене сагласности са даном 30.09.2005. године, док је у образложењу наведено да је радно место тужилце укинута, те да су испуњени услови за престанак службе. Решењем ВП Ниш од 16.09.2005.године, одбијена је жалба тужилце изјављена против решења од 24.08.2005. године. Пресудом Врховног суда Србије У-СЦГ 1474/06 од 13.11.2008. године, уважена је тужба тужилце и поништено решење ВП Ниш од 16.09.2005.године, након чега је новим решењем ВП Ниш од 30.03.2009. године одбијена жалба тужилце изјављена против решења ВП 8297 Пирот од 24.08.2005. године. Пресудом ВСС У-3019/09 од 11.06.2009. године, уважена је тужба тужилце и наведено решење поништено. Решењем ВП 4666 Ниш од 07.11.2009.године, утврђен је престанак службе тужилци без њене сагласности због укидања радног места на које је распоређена, а решењем ВП1097 Ниш од 12.01.2010.године одбијена је као неоснована жалба тужилце изјављена против наведеног решења. Пресудом Управног суда 21У 18019/10 од 15.03.2012. године поништено је решење ВП1097 Ниш од 12.01.2010.године. Након тога, решењем тужене ВП 4666 Ниш од 27.02.2013.године, утврђено је да је тужилци АА престала служба у Војсци Србије без њене сагласности на основу чл.129 ст.1 тач.9 Закона о Војсци Србије, са даном коначности тог решења. Из образложења тог решења произлази да је тужилци престао радни однос из разлога што је њено радно место "... " укинута 29.07.2005.године, те су испуњени услови из члана 129.ст.1.тачка 9. Закона о ВС за престанак службе тужилци, без њене сагласности, даном коначности решења. Наведено решење потврђено је решењем ВП бр.1097 УП-2 од 20.05.2013.године, када је постало коначно. Налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке обрачуната је зарада коју би тужила остварила у спорном периоду на радном месту ..., а у допуни налаза и мишљења у првој варијанти обрачуната је разлика између обрачунате зараде и примања који је тужила остварила радећи код других послодаваца без умањења по основу исплаћене отпремнине, а у другој варијанти разлика у заради је умањена за наведени износ отпремнине. Тужила је прецизирала тужбени захтев у складу са другом варијантом допуне налаза и мишљења.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужилци припада накнада штете на име изосталих зарада за период

од 01.10.2005. године до 20.05.2013. године, а имајући у виду да је решење о престанку радног односа тужљи постало коначно 20.05.2013. године.

Другостепени суд је је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да је радно место тужиле „...“ укинута закључно са 29.07.2005. године, те да је отказни разлог за престанак службе тужилји формиран на основу околности и чињеница које су настале 2005. године, те је без значаја чињеница да је решењем тужене од 27.02.2013. године одлучено да тужилји престаје служба даном коначности решења. Чињеница да је поступак одлучивања о праву тужиле трајао дуги временски период, није релевантна ради оцене права тужиле на накнаду тражене штете, јер је потврђена основаност и постојање отказног разлога из 2005. године.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 129 став 1 тачка 9 Закона о Војсци Србије ("Сл. гласник РС", бр. 116/2007), прописано је да цивилном лицу на служби у Војсци Србије престаје служба без његове сагласности ако се укида радно место на које је распоређено или се смањује број извршилаца на једном радном месту, а ставом 2. је прописано да служба престаје кад решење о престанку службе постане коначно.

Имајући у виду наведену норму, произлази да цивилном лицу на служби у Војсци Србије служба престаје кад решење о престанку службе постане коначно. Поред тога, решење о престанку радног односа мора бити и правноснажно да би имало правно дејство. У конкретном случају, након што је пресудом Управног суда од 15.03.2012. године поништено решење ВП1097 Ниш од 12.01.2010.године, тужена је у поновном поступку решењем од 27.02.2013. године утврдила да је тужилји престала служба у Војсци Србије без њене сагласности са позивом на цитирану одредбу члана 129 став 1 тачка 9 Закона о Војсци Србије ("Сл. гласник РС", бр. 116/2007), даном коначности тог решења, а из разлога што је њено радно место "...“ укинута 29.07.2005.године. Наведено решење тужене је постало коначно 20.05.2013. године.

Код наведеног, по оцени Врховног суда, у одсуству коначног и правноснажног решења о престанку радног односа, тужилји је проузорокована штета, јер иако је радно место тужиле „...“ укинута 29.07.2005. године, радноправни статус тужиле коначно је решен тек 20.05.2013. године, када је постало коначно решење тужене од 27.02.2013. године, којим је одлучено да тужилји престаје служба у Војсци Србије, без њене сагласности, даном коначности тог решења. Код наведеног, будући да је тужилји служба у Војсци Србије коначно престала 20.05.2013. године, тужилји припада накнада штете у виду неисплаћених зарада за период од јануара 2007. године до септембра 2013. године, умањена за износе зарада остварених радом код других послодаваца и за износ исплаћене отпремнине, као и право на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање.

Врховни суд прихвата потпуне и правилне разлоге првостепеног суда у погледу одлуке о основу тужбеног захтева и о висини тужилји припадајућих накнада. Уз дату оцену да је побијаном другостепеном одлуком, погрешном применом материјалног права преиначена првостепена пресуда, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужила је успела у ревизијском поступку, па јој на основу чланова 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка и то накнада за састав ревизије од стране адвоката у износу од 49.500,00 динара, према важећој АТ и трошак судских такси на ревизију у износу од 97.500,00 динара и одлуку о ревизији у износу од 97.500,00 динара, према важећој ТТ, све у укупном износу од 244.500,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић